

**Історія
Комунального закладу
«Будинок культури»
Хмельницької міської ради**

2012р.
ХМІЛЬНИЦЬКИЙ РАЙОННИЙ БУДИНОК КУЛЬТУРИ

Шановні працівники культурно – освітньої роботи, читачі, працівники засобів масової інформації, шанувальники мистецтва та всі ті, яким не байдужа історія Хмельницького районного Будинку культури. . Пропонуємо до вашої уваги довідник ІСТОРІЇ Хмельницького районного Будинку культури. Мета цього видання – зберегти та нагадати про історію не тільки Будинку культури, але і про людей, які присвятили своє життя розвитку культури. Для яких робота і життя – одне й те саме. Від них не почуєш скарг на перевантаження, зайнятість, втому. Вони безвідмовно беруться за будь – яку справу і роблять її не тільки натхненно, а й отримуючи від неї задоволення. Робота для них, за висловом І.Канта, - « найкращий спосіб насолодження життям». На жаль, імена перших працівників культури ми не змогли віднайти, але ті які найбільше вклали свою частинку душі, професіоналізму у розвиток культурно - мистецької ниви у краї ми постарались розповісти про них.

Це : Аврамчук Василь Антонович
Миронова Тамара Кіндратівна
ПохватаВолодимирМакарович
Феодосова Марія Григорівна
Попов Олександр Миколайович
Онищук Ліда Петрівна
Шлапак Василь Павлович
Горбатюк Анатолій Анатолійович

Поданий матеріал спирається поки що на сьогоденний рівень краєзнавчих досліджень, спогадів Попова О.М., Онищук Л.П., Лейчак О.Д. та книги наказів з 1950 р. по 1970 р. і не є вичерпним. Бракує інформації про знаходження Будинку культури, не зібрані і не включені спогади ветеранів культурно – освітньої роботи. Немає інформації про нагороди видатним діячам культури і т.д. Передбачається, що цей довідник буде перевидаватися зі змінами та доповненнями.

Будемо щиро вдячні Вам за корисні зауваження, пропозиції, уточнення, виправлення та ваші спогади, які необхідно залишити для майбутнього покоління.

Хмільницька скарбниця культури

Перші історичні відомості культурно – освітнього розвитку в м. Хмільнику відносяться до 1861 р., коли в місті було засновано дві парафіяльні школи, які згодом перетворились в однокласні училища.

В 1869 р. – відкрилось однокласне народне училище, яке згодом в 1903 р. реорганізовано в двох – класне міське училище. На жаль, не відомо про клуби, хати – читальні в м.Хмільнику в цей період. В одному з архівних документів розповідається (але не вказано рік), що « Попечительство про народну тверезість» організувало чайну читальню, діяли 2 невеличких книжкових магазинів, друкарня, фотографія.

На початку встановлення Радянської влади в місті почало працювати...» 2 школи лікнепу на 30 -45 чоловік при зареєстрованих 615 неписьменних, відкрито 6 хат – читалень, центральну бібліотеку з читальною. Проведено централізацію клубної справи, створений міський клуб ім.. III Конгресу Комітерну , в приміщенні якого працював державний театр ім.. Шевченка, де виступали місцеві драмгуртки і гастрольні трупи». З Вінницького державного архіву фонд Р-2625 документа «Бюлетень губерньського відділення УКРОСТА, радіотелеграм, прийняті Вінницькою радіостанцією відомо, що «Хмельник 10/8 состоялось торжественное открытие Рабоче – Крестьянского клуба имени Ленина. Торжество прошло с большим подъемом». Отже ,достовірно відомо , що **історія районного Будинку культури розпочинає відлік своєї біографії з 10 серпня 1920 року**. В 1921 році у м .Хмільнику діяло 1 бібліотека, 1 клуб, 1 театр.

В цей період розпочалась удосконалюватись мережа культурно – освітніх закладів – клуби, бібліотеки, музеї і т.д. Ближче до 30 – тих і 40 – вих років приділялась увага розвитку мережі клубних закладів. На зміну хатам – читальням прийшли сільські Будинки культури.

Культурно – виховний розвиток в нашому краї був перерваний Великою Вітчизняною війною. Проте у вересні 1944 р. були відбудовані школи, почали працювати бібліотеки, кінотеатри. 1 травня 1945 р. вийшов перший номер районної газети « Прапор Перемоги». Історія районного Будинку культури зберіглась не тільки в спогадах працівників, але і на сторінках районної газети та в обласному архіві. Ось, що писалось в районці та зберіглось в архіві області про роботу культпрацівників у різні роки:

12 жовтня 1944р. « Прапор Перемоги» : «Робітниками Хмільницького Будинку культури разом з драматургом включились в місячник допомоги сім'ям фронтовиків. Зібрано 3тисячі карбованців і здано в грошовий фонд фронтовиків сімей військовослужбовців»

Фонд –4971, Оп.№8, ед. Хр.41: У 1965 році у Хмільнику при відділу культури діяв університет, слухачів було 185. Проводились тематичні

вечори, усні журнали, зустрічі з передовиками сільського господарства, виступи колективів, художньої самодіяльності, лекції.

Фонд –4971, Оп.№8, ед. Хр. 36

У 1965 р. під час весно – літніх польових робіт в районі створено 38 агіткультбригад, якими було зроблено 250 виступів. Програма тісно пов'язана з колгоспним виробництвом, в основному побудована на місцевому матеріалі.

Архівно – історичний документ книга наказів 40-50-х років, який зберігся у Хмільницькому районному Будинку культури, розповідає про працівників, які несли відповідальність за культурно – освітній розвиток у нашому краї 50-60 –х роках. Це люди, яким довелось пройти випробування, труднощі, щоб майбутньому поколінню краще і радісніше працювалось.

Це інструктори – методисти:

- Врода Володимир Пилипович (1950 р.)
- Парасюк Борис Никифорович (1950 р.)
- Фирманов Аркадій Семенович
- Андріїв Леонід Федорович (інструктор – масовик)
- Гонтарь Тимофій Федорович (1951 р.)
- Бренер Даліин Геннадійович, закінчив 2 – літні курси культ просвітньої роботи при центральному Домі народної творчості ім. Крупської (1953р.)
- Изцука Григорій Олександрович
- Брют Михайло
- Аврамчук Василь Антонович 1951 – 1960 р.р.

Заслуговує на увагу методист районного Будинку культури Василь Аврамчук, якому була вручена перша висока нагорода. Почесна грамота Міністерства культури УССР і Українського республіканського комітету проф.спілок культури – інструктору Аврамчуку В.Л. Також відомо . що першу про професійну вищу освіту (1958 р. – Харківський бібліотечний інститут) отримав Василь Антонович Аврамчук. З 20 квітня 1962 р. -1 квітня 1964 р. – директор Будинку культури. Ця людина була енергійна, цілеспрямована, вольова, професіонал. Він зміг за 14 років з посади методиста підняти до посади директора, при цьому закінчити Харківський бібліотечний інститут і бути нагородженим високою відзнакою почесною грамотою Міністерства культури України.

В наступних роках працювали:

1954 р.

- Смирнова Антоніна Василівна
- Бугайова Ніна Григорівна (1958р.)
1955 р.
- Трембовецький Сергій Степанович
- Заточна Валентина Микитівна – худ.керівник
1956р.

Художній керівник:

- Заточна Валентина Микитівна (1956-1963р.р.)
1959р.
- Шеремета С. А.
1960 р.
- Гончарук М.Г.
1962 р.

Режисер драматичного колективу:

- Миронова Тамара Кіндратівна.

Особливе місце на культурно – мистецькій ниві зайняла Феодосія Пишна. Саме вона була ініціатором і організатором створення драматичного гуртка, який згодом стане народним театром . Вона виховувала не одне покоління на мистецтві . У 1957 році Феодосія Пишна пішла на заслужений відпочинок, драматичний гурток очолила її талановита учениця Тамара кіндратівна Миронова. Всі, хто знав Тамару Кіндратівну відзначили одну її характерну рису: вона завжди була в русі, в пошуку, ні хвилини не сиділа « без діла». Вона була найкращим фахівцем своєї справи завдяки їй 23 липня 1963 році драматичному колективу Хмільницького районного Будинку культури присвоєне почесне звання « самодіяльний народний театр» - за п'єсу М.Андрієвича « Леся».

Її життєве кредо – любов і повага до кожного, прагнення до справедливості. Вона ніколи не згиналась перед проблемами, робила все по совісті. 1 квітня 1964 р. її призначили на посаду директора районного Будинку культури .І от в кінці квітня від Тамари Кіндратівни подана заява по особистому бажанні знову перевелась на своє місце – режисера самодіяльного театру. Вона ніколи не шукала посад, слави – вона любила працювати з людьми і для людей. Вона була талановитою,

як особистість прекрасна людина.

Хто знав її – завжди пам'ятатимуть Тамару Кіндратівну, яка своє життя віддала людям. Про таких людей говорять, що їх народжує епоха.

1963р.

- Гончарук Т.
- Шквиря Віталій Дем'янович
- Сивак Н.Г. – худ.керівник
- Беднарська Г.

1964 р.

- Попова Валентина Тодорівна – худ.керівник
- Цодікова Валерія Павлівна

1965 р.

- Сухорослова Раїса Миколаївна
- 3 квітня – Похвата Володимир Макарович
- 7 квітня – Длужневська Валентина Сергіївна
- Волянська Раїса Іванівна
- Попов Олександр Миколайович – художній керівник.

З 12 квітня 1969 р. – директор Хмільницького Будинку культури, з 1969 по 1974 р.р. навчається у Харківському інституті культури. До 1988 р. директор Будинку культури з 1987 – 1999 р. – зав. відділом культури.

1967 р.

- 13 квітня – Моклюк (Онищук) Ліда Петрівна, в якій єдиний запис у трудовій книжці «Прийнята на посаду методиста районного Будинку культури від 18.04.1967 року». Більше 45 років на посаді методиста.

Список директорів Хмільницького Будинку культури з архівних документів:

1950 р.:

- з 1 лютого до січня – Короткий Яків Васильович
- січень – березень – Срябницький Яків Семенович
- березень – травень – Копач Марія Борисівна. Тимчасово виконуюча обов'язки директора.
- до вересня – Фірманов Аркадій Семенович
- Читинський Георгій Володимирович
- 1951 р.
- липень – Горбунов Яків Матвійович
- 1952 р.
- до січня 1953 р. – Гонтар Тимофій Андрійович
- 1953 р.
- з січня 1953 р. – Шина Федор Васильович
- 1955-1957 р.р.
- Горбунов Яків Матвійович
- 1958 р.

- Аврамчук Василь Антонович
1959 р.
- з 1 березня – Шеремету С.А.
- з серпня 1959 р. – Прилуцько Григорій Андрійович. З посади директора він пішов « Служити у Радянську Армію». Це був наймолодший директор Будинку культури.
- Латовська Лілія Олександрівна
1960 р.
- 30 березня – Гончарук М.Г.
- 13.04.60р. – Махновський Михайло Михайлович (закінчив Харківський бібліотечний інститут) – 61 р.

1962 - 1964 р.р.

- Аврамчук Василь Антонович
1964 р.
- 1 квітня – 30 квітня – Миронова Тамара Кіндратівна
- 3 липня по 12 квітня 1969 р. – Качановецький Анатолій Павлович

- 3 12 квітня 1969 р. – Попов Олександр Миколайович. Це був перший зав. відділом культури, який мав спеціальну клубну вищу освіту. Олександр Миколайович – людина величезної притягальної сили, свого роду легенда для цілого покоління працівників культури. Це дивовижна людина, яка завжди всіх надихає, підтримує і підживлює енергією.

- « Щоб змінити цей світ, треба багато працювати. Тільки наполеглива, сумлінна праця дає вагомі результати» - так вважав Олександр Миколайович. До цієї тези ми б додали особливо тоді, коли сумлінність і наполегливість поєднуються з природним обдаруванням. Знання, висока ерудиція, інтелектуальна обдарованість, повага до мистецтва – все це справляє велике враження. Робота для нього була обов'язком, покликанням і змістом життя.

Олександр Миколайович був організатором культурно – масових заходів, не тільки в місті і в районі, але й області. Вперше в кінці 80 – років проведено було свято української пісні з використанням кращих

звичаїв нашого району. Саме за ініціативою Попова О.М. вперше в районі у 1993 році було проведено районне свято працівників культури. Олександр Миколайович справжній професіонал, він є багатогранною особистістю і сьогодні він щедро ділиться своїми набутками з колегами і молоддю.

- Попов Олександр Миколайович
з 24.05.1966 р. – методист
з 15.12.1966 р – художній керівник
з 12.04.1969 р. – директор
з 19.03.1987 р. – зав. відділом культури
з 25.10.1999 – пенсіонер

Присвоєно 10 – й ранг державного службовця.

Зав. відділом культури :

- Феофилов – до 1952 р.
- Канівський – до 1992 р.
- Нароган – 1954 р.
- Аврамчук В.А. – листопад 1954 р.
- Саприкін – грудень 1954 – 1965 р.
- Лейчак П.Й. – 1965 – 1970 р.
- Кривуля Н.Г.
- Федосова М.Г. – 1970 р.
- Мазур В.І.
- Попов О.М. – 1987 – 1999 р.
- Шлапак В.П. – 2000 р. і по наш час.

Шлапак Василь Павлович – висококваліфікований фахівець, чудовий організатор, відповідальний керівник, він завжди, перебуває у пошуку. Працелюбний, відкритий для людей, він вражає своєю наполегливістю та оптимізмом. Соліст, режисер, організатор, талановитий актор, поет. Василь Павлович завжди приймає участь у різноманітних культурно – мистецьких заходах району та міста.

Свою трудову діяльність розпочав з 1967 року, коли поступив у Тульчинське культурно – освітнє училище. Після училища їде у рідне село Воронівці, де працює зав. клубом. Доля так розпорядилася, що з 1 червня 1971 р. методист РБК, з листопада 1972 р. – директор міського парку, 1973 – 1974р.р. – працює 13 років в санаторії « Радон». В 1987 р. – директор Будинку культури. З 22 березня 2000 р. працює начальником відділу культури та туризму Хмельницької райдержадміністрації.

1963р.

Районний Будинок культури – 1
Сільські Будинки культури – 25
В районні працювало -60 клубів
В хорових гуртках – 1573 учасники
Драматичних гуртків – 62
Музичних гуртків – 36
Танцювальні – 50
Дано було 960 концертів

1964р.

Районний Будинок культури – 1
Сільські Будинки культури – 62
В районні працювало -60 клубів
Хорові гуртки – 62
Драматичних гуртків – 63
Музичних гуртків – 34
Танцювальні – 50

1965 р.

Районний Будинок культури – 1
В районні працювало -67 клубів

1969 р.

Сільські Будинки культури – 25
В районні працювало -47 клубів

2006 р.

Районний Будинок культури – 1
Сільські Будинки культури – 25
В районні працювало -42 клубів
Клубів – бібліотек - 16
Аматорські колективи - 8
Колективів художньої самодіяльності – 168

Старий Будинок культури. Який згорів у 1969 році розміщався на цьому самому місці, де сьогодні стоїть Хмільницький районний будинок культури. У 1983 р. було відкрито новозбудований Будинок культури.

Через деякий період районний Будинок культури розмістився в будинку колишньої перукарні біля кінотеатру, напроти магазину « Сільпо» Будинок в наші часи не зберігся.

Сьогодні Будинок культури має свій стиль, свій імідж. Він створений десятиліттям наполегливої праці. Тут завжди кипить життя тут поєднується історія, сучасність та устремління в майбутнє. Щороку в Будинку культури проводяться заходи:

1. Новий рік (кінець грудня, початок січня)
2. День захисника Вітчизни (лютий)
3. Урочистості до виведення радянських військ з Афганістану.
Афган. Війна. Трагедія. (15 лютого).
4. Міжнародний жіночий День (8 березня)
5. Святковий концерт присвячений визволенню Хмельницького району від німецько – фашистських загарбників (18 березня).
6. День працівників культури (березень)
7. День української пісні (24березня).
8. Проводи юнаків до Збройних Сил України.
9. Мітинг – реквієм присвячений Дню Перемоги. (травень)
- 10.Районний конкурс « Співуча родина» присвячений Дню матері (травень).
- 11.Театралізоване свято « Ой на Івана, ой на Купала» (липень).
- 12.День Незалежності України (23 -24 серпня)
Фестиваль – конкурс світлиць « Щедра господа» (серпень).
- 13.День міста (22 вересня) та надання місту Магдебурзьського права (грудень)
- 14.Районний конкурс козацької пісні.
- 15.Святковий концерт до 75 – річчя утворення Вінницької області у м.Літині.

При районному Будинку культури , у 2012 році працюють:

1. Народний аматорський хоровий колектив ветеранів війни та праці
2. Народний аматорський хоровий колектив української пісні «Зорецвіт»
3. Народне аматорське тріо бандуристок.
4. Народне аматорське тріо « Лілея».
5. Народний аматорський гурт « Елегія».
6. Зразковий дитячий духовий оркестр.
7. Народний аматорський духовий оркестр.
8. Народна аматорська кіностудія « Гіпаніс».
9. Танцювальна студія.
- 10.Колектив художнього читання.
- 11.Жіночий вокальний ансамбль хорового колективу ветеранів війни і праці.

12. Чоловічий вокальний ансамбль хорового колективу
«Зорецвіт».

У 2012 році в районі працює:

РБК -1

СБК – 14

Сільських клубів – 25

Клубів – бібліотек -15

В клубах району працює:

Клубних формувань – 185

з них народних – 4

хоровий та вокальний жанр – 70

музичний жанр – 7

театральний жанр – 71

танцювальний жанр – 12

спортивних колективів – 25

Історія районного Будинку культури у світлинах

Агіткультбригада в кінці 60- тих років

Агітбригада Будинку культури в 60- ті роки

Агітбригада 70- тих років

Агітбригада в середині 70- тих років

Агітбригада в середині 80- тих років

Вокальний гурт РБК – 70 ті роки

**Жіночий вокальний ансамбль
РБК 70- роки**

Народний аматорський драматичний театр .

На Вінниччині народився ще один народний театр. Це звання присвоєно драматичному гуртку хмільницького районного Будинку культури. Недавно самодіяльні артисти показали п'єсу Маргарити Андріїв «Леся». В головних ролях зайняті молоді робітники, вчителі, медики. На знімку: сцена з вистави «Леся». Ролі виконують — методист будинку культури Раїса ВОЛЯНСЬКА і шофер Олександр ПОПОВ. Фото Б. Штейнма

Вистава М.Андріїв «Леся». В ролі Килини - Галина Беднарська, в ролі Панаса - Анатолій Качановецький

Вистава М.Карім «Країна Айгуль»

Вистава М.Анкілова «Солдатська вдова»

Вистава А.Салинського «Барабанщиця»

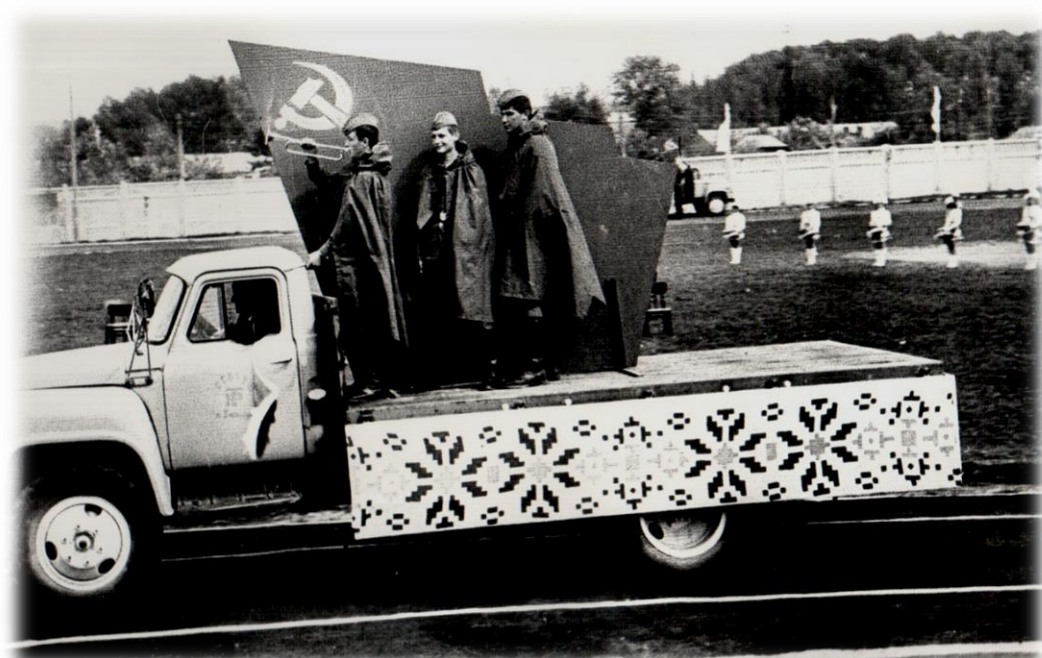
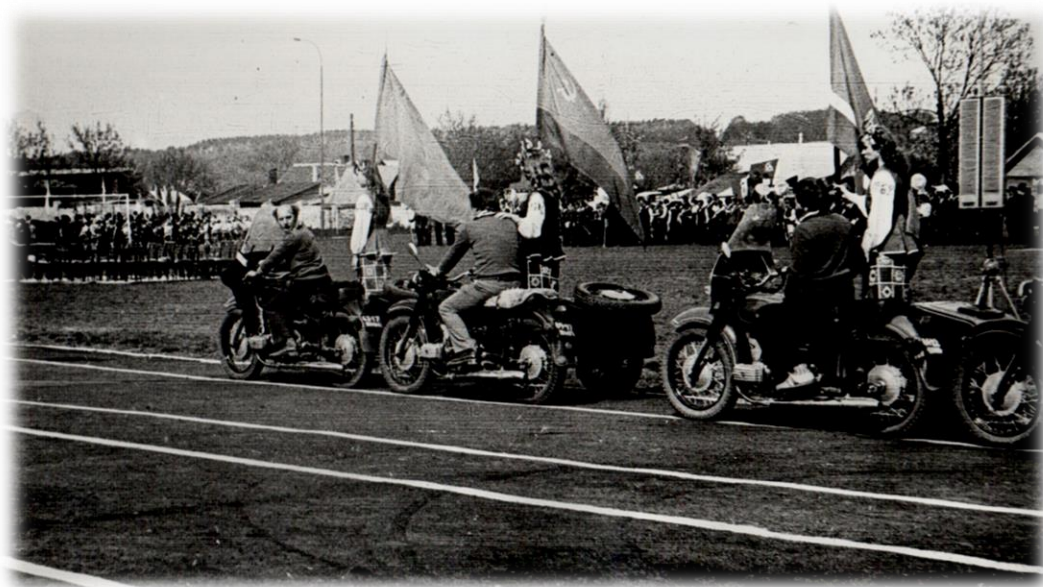
П'єса « 3 легким паром»

П'єса «Шукаємо наречену»

День перемоги 80- ті роки

**Новорічні
вітання на
початку 80-
тих років**

**Новорічні вітання у
80- тих роках**

Н
О

ворічні
вітання
середині 80-
тих років

Хор –
ланка 60-
тих років
с.Зозулинці

**Хор – ланка 70-
тих років с.
Пустовійти**

**Жіночий
хоровий**

колектив с.Кривошії

**Жіночий
вокальний
ансамбль
РБК 1980 –
ті роки**

**Народно –
аматорська**

циркова студія 1980 роки

**Керівник циркової студії
Олександр Керсіцький**

**Творчий звіт мистецьких колективів
м.Хмільника та Хмільницького району
«Подільське гроно калинове» 2003 р.**

Творчий звіт аматорських колективів м.Хмільника та Хмельницького району

присвяченого 75 – річчю утворення Вінницької області 2007 рік

2000- ні роки

